

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Rohod

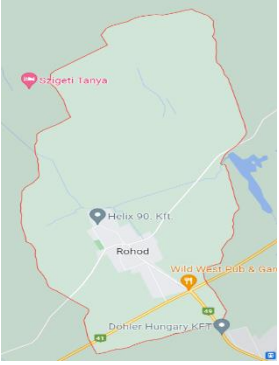
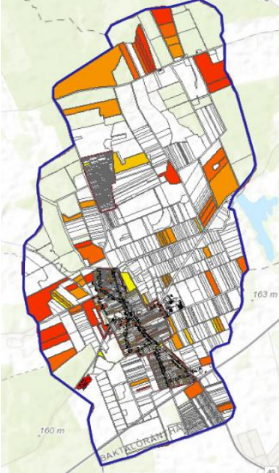
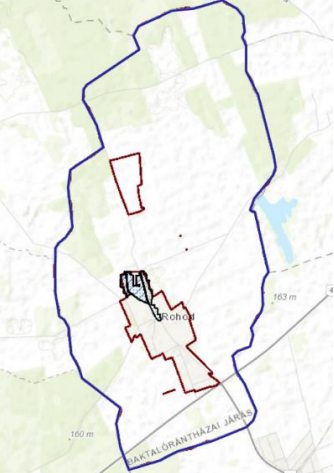
Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv Rohod

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Baktalórántházi járás

Szervezet neve: Baptista Szeretetszolgálat

Dátum:

	<p>Terület: 1956 nm Lakónépeség: 1236 fő Jogállás: község Járás: Baktalórántházai Megye: Szabolcs-Szatmár-Bereg</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN/NEM</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN/NEM</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Rohod	
Megye	Szabolcs-Szatmár- Bereg	
Járás	Baktalórántházai	
Programba vonás köre	1	
Szervezet neve	Baptista Szeretetszolgálat	
Lakosságszám (2021)	1217	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	98%	
15 év alattiak aránya (2021)	16,1%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	85%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	20%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	123%	
Lakásszám (2011)	446	
Üres lakások száma (2011)	30	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	172	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	64	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	172	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	106	
Lakások száma (2019)	442	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	398	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	358	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	435	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	272	
WC nélküli lakások száma (2011)	80	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	38	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1,1	

Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	1131945 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	107%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	3900000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	19	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	7	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

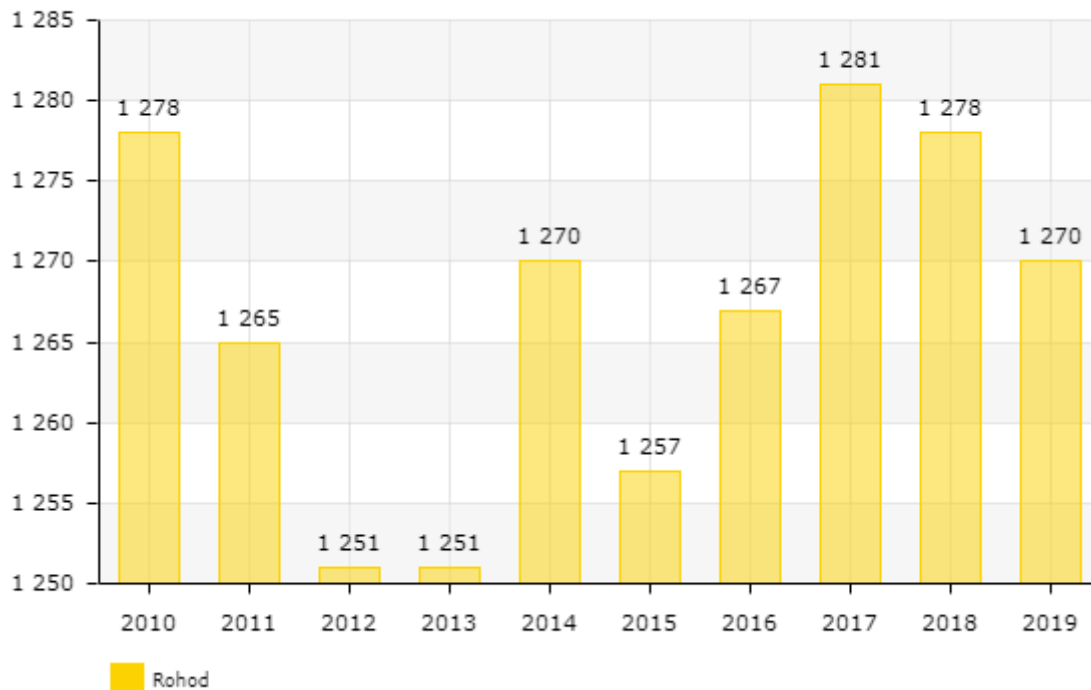
A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

Rohod Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, a megyeszékhely Nyíregyházától 35 km-re található, a 41-es út mentén. A tömegközlekedés megfelelő, mivel a 41 –es számú főút itt mellett fekszik a település, így Mátészalka, Vásárosnamény és Nyíregyháza irányába is egyaránt gyakran járnak és elérhetők a távolsági autóbuszok.

A település a baktalórántházi járásban fekszik. A település állandó népessége 2022-ben 1236 fő. 2017 óta az állandó népesség száma folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

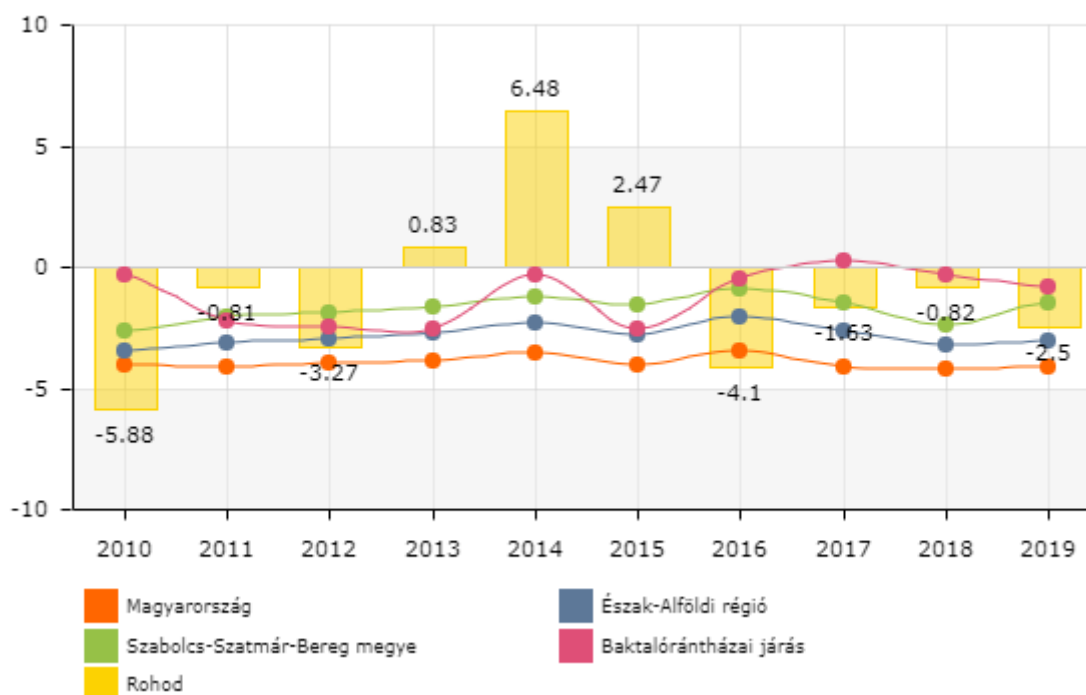
Állandó népesség változása 2010-2019 között

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

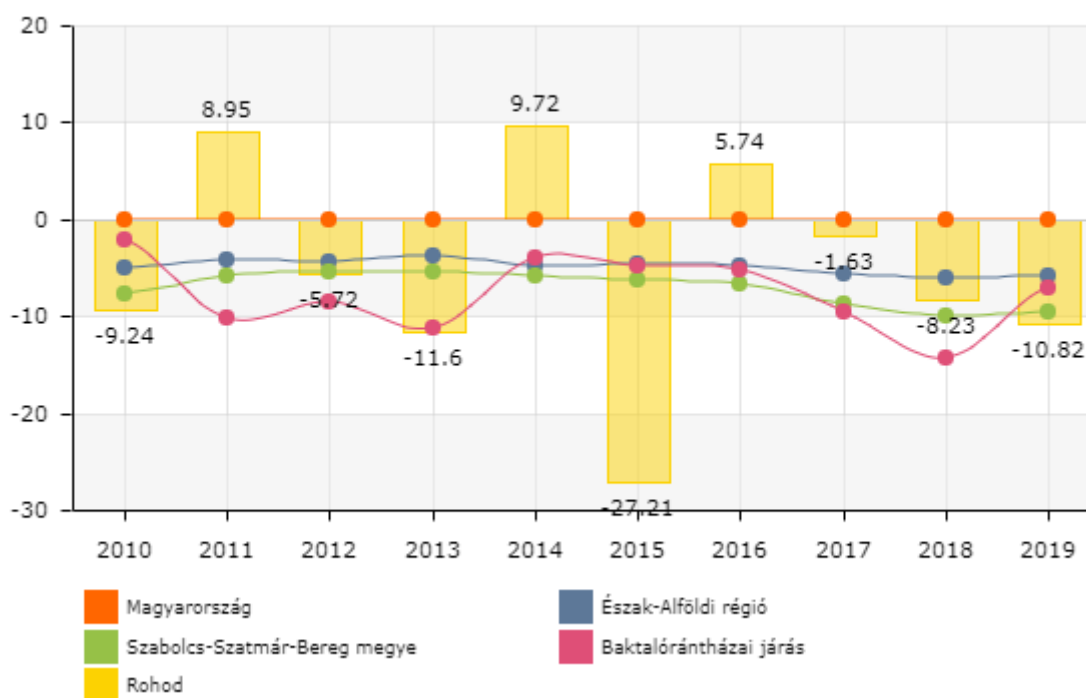
Természetes szaporodás, fogyás 2010-2019

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Vándorlási egyenleg 2010-2019 között

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Öregedési index 2012-2017

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0326)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	134	226	59,29%
2013	141	214	65,89%
2014	149	217	68,66%
2015	156	204	76,47%
2016	157	201	78,11%
2017	155	216	71,76%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

A természetes szaporodás, fogyás a községben szintén meglehetősen változatosan alakult, 2014-ben elérte 10 éves csúcsát 6,3 ezreléssel, míg 2016-ban az érték már negatív volt (-3,95 ezrelék), ami 2017-re némiképpen mérséklődött, de továbbra is negatív (-1,56 ezrelék). Az elvándorlási index szintén rendkívül hullámzó értékeket mutat, 2015-ben érte el a legalacsonyabb értéket -28,21 ezreléssel, mely a következő évben pozitívba fordult (5,74 ezrelék), majd ismét negatívba (-1,63 ezrelék).

Az öregedési index 2006-2016 között folyamatosan emelkedett, 2017-ben pedig kicsit csökkent. 100 0-14 év közötti fiatalra 2008-ban 70,9, 2010-ben 81,93, 2016-ban 120,4, míg 2017-ben 118,19 fő 60 év feletti ember jutott. Az aktív korúak (18-59 év közöttiek) száma 2017-ben 766 fő, a 0-14 év közöttiek aránya a teljes lakó népességen belül fokozatosan és folyamatosan csökken, 2016-ban 15,86 %-ot tett ki, a 65 év feletti pedig a lakónépesség 19,1 % -át tették ki 2016-ban, mely arány az elmúlt évtizedben folyamatosan nőtt. 2019-ben a 18 év alattiak száma 258 fő volt, melyből 15 fő egy évnél fiatalabb, 44 fő az 1-3, 37 fő a 4-6, 95 fő a -13 és 67 fő a 14-17 éves korcsoportba tartozik.

A települési jegyző tájékoztatása szerint a településen a háztartások száma 450 db. Ebből 18 év alatti gyermeket nevelnek 113 háztartásban nevelnek. A 18 év alatti gyerekek közül 102 fő hátrányos helyzetű, de csak nyolcan halmozottan hátrányos helyzetűek, 164 részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Az adatok a 2019-es települési diagnózisból származnak, amelyet a Felzárkózó Település program keretében a Baptista Szeretetszolgálat készített. Szegregátumban egy gyermek sem lakik, mivel nincs a településen szegregátum.

A 2011-es népszámlálás során mindösszesen a lakók 9,34 %-a vallotta magát cigány nemzetiségűnek, a jegyző 2019-es becslése ezt lényegesen meghaladja, ugyanis véleménye szerint a településen kb 350 roma lakos él. Rohodon Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik.

Rohod Petneházával alkot közös önkormányzatot. A közös önkormányzatnak összesen 9 alkalmazottja van, a rohodi képviselőtestület 7 főből áll.

A település óvodája önkormányzati fenntartású, amelybe 2022-ben összesen két csoportban összesen 54 gyerek jár. A Szentpétery Zsigmond Általános Iskola és Könyvtár állami fenntartású, fenntartója a Kisvárdai Tankerületi Központ. A 168 férőhelyes intézménybe 1-8. évfolyamon összesen, jelenleg 99 diák tanul.

A szociális ellátások közül a településen elérhető a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás. A rászorulóknak számára az egy tál meleg ételről népkonyhai ellátás gondoskodik. A család- és gyermekjóléti szolgálat keretében egy családsegítő dolgozik Rohodon heti 20 órában.

A 41-es főút közelsége miatt a település tömegközlekedés megfelelő, a környékbeli települések és városok tömegközlekedéssel viszonylag könnyen megközelíthetők. A település és a járásközpont között napi 6 járat üzemel, de rendszeresen indulnak buszok Mátészalka, Nyíregyháza és Vásárosnamény irányába is. Kereskedelmi szolgáltatásokkal a környékbeli településekhez képest Rohod jól el van látva, működik postahivatal, gyógyszertár, élelmiszerbolt, dohánybolt, ruházati- és egyéb vegyesbolt is. Egy 40 adagos konyha lehetőséget teremt a kedvezményes étkeztetés igénybevételére is.

A településen rendkívül népszerű program a helyi önkormányzat által kezdeményezett, évente megrendezésre kerülő romanap és falunap, melyeken közel 6000-8000 ember vesz részt. A település polgármestere rendkívül elkötelezett ezen rendezvények megszervezésével kapcsolatban.

Rohodon egy Vadásztársaság, valamint a Polgárőr Egyesület működik, mely utóbbi aktívan közreműködik a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységében.

A Baptista Szeretetszolgálat tevékenysége és programjai a településen

Az EFOP 1-5-1/17 számú, **Végtelen lehetőségek program** keretében 2018 októberétől Rohodon Petőfi Sándor u. 51. működik a Baptista Szeretetszolgálat Jelenlét Pontja, melyben 2019-től a Felzárkózó Település program szolgáltatásai is elérhetők. A Jelenlét pont hétfőtől-péntekig 8 és 16 óra között nyitott a lakosság számára.

A Végtelen projekt keretében a Jelenlét pont szolgáltatásai a következők:

- Alacsonyküszöbű komfort szolgáltatások (mosás, tisztálkodás)
- Főzési lehetőség
- Pszichológiai és jogi tanácsadás
- Sportfoglalkozások
- Ügyintézés
- Szociális információnyújtás
- Ingyenes internet használat
- Gyermek játszósarok
- Főzőklub
- Barkács kör
- Adományozás

A **Felzárkózó Település programban** a következő szolgáltatások és tevékenységek bővítették a Jelenlét Pont programját:

- Tanoda jellegű szolgáltatás,
- Egyéni fejlesztések, csoportos fejlesztés,
- Szimfónia program (hangszeres zenetanulás),
- Táncoktatás,
- Szülőklub,
- Idősklub

A működő szolgáltatásainkat eleinte inkább csak a rohodi Petőfi Sándor és Alkotmány utca felnőtt lakossága vette igénybe, de 2022-re már a település más részeiről is érkeznek ide a rohodi lakosok és a Jelenlét program különböző közösségi programjainak köszönhetően egyre több gyermek és felnőtt jár be napi rendszerességgel. A felnőtt lakosság körében a mosási lehetőség, az ügyintézés a legnépszerűbb. A gyerekek körében az internet használat, valamint a különböző foglalkozások, mint pl.: kézműves, sportfoglalkozások, filmklub a legnépszerűbbek, de ezeken kívül az egészségmegőrző és tanulást segítő foglalkozásokat is tartanak a Baptista Szeretetszolgálat munkatársai.

A Jelenlét pontban a barkácsolást, a kiskert gondozást, a háztartás vezetést segítő foglalkozások célja a lakókörnyezet, a lakásállomány javítása, az öngondoskodás erősítése. A barkács kör keretében a férfiak olyan berendezési tárgyakat javítanak meg, vagy készítenek, amelyek beépítésre kerülnek saját otthonukban. Ezáltal lakókörnyezetük, lakáskörülményeik javulnak. A főzőklub keretében kezdetben recepteket cseréltek az asszonyok, majd egyszerűen elkészíthető, olcsón előállítható ételeket közösen meg is főztek. A közös főzések nemcsak erősítik a közösséget, de javítják az egyének öngondoskodó képességét is. Új

szolgáltatási elemként került bevezetésre a busszal történő szállítási szolgáltatás, elsősorban a tanyákon, elzárta élő közösségek részére, melynek célja a járásban lévő hiányszolgáltatások mint pl. az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés javítása.

2021-től a **Fókuszban a gyermek program keretében** a 0-3 éves korú gyermekeket nevelő hátrányos helyzetű családokkal 1 fő családmentor dolgozik. Fő feladatuk, hogy segítséget nyújtsanak a gyermekek nevelésével és gondozásával kapcsolatos kérdésekben, de számos egyéb szolgáltatást is nyújtanak, többek között a lakhatás területén is, melyet egy későbbi fejezet részletez. Ennek a projektnek is a Baptista Szeretetszolgálat a projektgazdája.

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- Közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Van munkahely a közelben, de az nem mindig kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- Jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről. A település lakossága jellemzően csökken.

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közművek rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészen vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszhető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

A kulturális élet és szabadidő hasznos eltöltésének megfelelő háttérét jelenti a Művelődési Ház, melyben közösségi programokat és egyéb rendezvényeket tartanak, vagy az integrált Közösségi és Szolgáltató Tér, ahol teleház típusú szolgáltatás is várja a lakosokat, illetve itt tartja tájékoztatóit a falugazdász is. A településen sportpálya is található.

A lakosok egészségügyi ellátásáról a felújított egészségház épületében korszerű felszerelésekkel gondoskodik az önkormányzat. Felnőtt házi orvos a hét minden napján elérhető, csakúgy, mint a védőnő. A szükséges gyógyszereket a lakók a településen működő, egész héten nyitva lévő gyógyszertárban vehetik meg.

A településen vannak a romák által sűrűbben lakott utcák, de a KSH adatai szerint és a Felzárkózó Települések program keretében készített települési diagnózis szerint is, Rohodon szegregátum nincs.

Rohod szegénységben élő lakosainak jövedelmének jelentős részét a szociális juttatások, és a gyermekek után járó ellátások teszik ki.

Az anyagi helyzetük nemcsak az alacsony jövedelem, hanem a felhalmozott közüzemi tartozások, és az egyéb tartozások (kisbalti hitelek, családtagoknak tartozások, végrehajtóhoz átkerült lakáshitelek, gyorskölcsönök) miatt is folyamatosan romlik, és adósságkezelési szempontból is nehezen kezelhető.

A roma népesség hozzávetőlegesen a településen 250-300 fő, viszont alig néhányan vallották magukat a népszámlálás alkalmával romának.

A munkaerőpiaci szempontból inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő alacsony iskolai végzettségűek, megváltozott munkaképességűek és romák. A foglalkoztatottság alacsony arányának okai a helyben elérhető munkahelyek hiánya mellett az aluliskolázottság, a motiváció hiánya, és a belenyugvó alkalmazkodás az alacsony életszínvonalhoz. Az alacsony iskolai végzettségűeket minden évben közfoglalkoztatási képzésbe vonták be a településen a közfoglalkoztatási programok keretében, így az elmúlt 7 évben gyógynövény gyűjtők, betonozó segédek, zöldség és gyümölcsfeldolgozók, motorfűrész kezelők, mezőgazdasági munkások is kerülhettek ki a településről a munkaerőpiacra.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

Nincs szegregált rész a településen. Szegregátumi képet mutató utca a Petőfi Sándor utca, amelynek a végén a Jelenlét pont is működik.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

A fejezet fő következtetései

A fejezet célja, hogy feltárja a lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatokat elsősorban a település vezetés oldaláról, mivel ezek a tapasztalatok alapvetően meghatározhatják, hogy az önkormányzat hogyan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez. Fontos lehet rávilágítani arra, hogy a pozitív vagy negatív tapasztalatok mögött milyen okok állhattak.

A település önkormányzata által elnyert pályázati támogatások 2013-2020

Projekt címe	Projekt száma	Elnyert összeg
Művelődési ház felújítása	VP-7.2.1-7-4-1-1-16	46.026.050 Ft
Egészségügyi alapellátás fejlesztése Rohodon	TOP-4.1.1-15-SB1	14.998.972 Ft
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Rohod Községben	TOP-3.2.1-16-SB1	60.842.800 Ft
Óvodai fejlesztés Rohodon	TOP-1.4.1-15-SB1	20 millió Ft
Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben (konzorciumi partner)	EFOP-1.5.3-16-2017-00028	250 millió Ft
Rohod egyházi településképet meghatározó épületeinek fejlesztése (Rohodi Református Egyházközség)	VP-7.2.1-7-4-1-1-16	43.884.241 Ft

A településen az uniós és hazai fejlesztési forrásokat az önkormányzati intézmények (művelődési ház, óvoda, egészségház) ingatlanjainak fejlesztésére fordították

A lakhatással kapcsolatos fejlesztések 2018-tól a Baptista Szeretetszolgálat által a településen működtetett Jelenlét programnak köszönhetőek elsősorban.

A Jelenlét program lakhatási beavatkozásai Rohodon

A Jelenlét program keretében évente kétszer volt lehetőség a lakások festését segíteni és egyben a családokkal az együttműködést kezdeményezni. Jelzések alapján 20-20 családot vontak be mindkét alkalommal (tavasszal és ősszel) 2020-2021-ben.

A veszélyessé vált ingatlanok állapotának javítása, további amortizáció megállítása diagnózis alapú programként valósult meg a Jelenlét programban, melynek keretében 700.000.-Ft

értékben anyag és eszköz beszerzésre volt lehetőség. Ha jelzés jött, akkor célzottan tudtak reagálni a javításban és a felújításban: burkolás, festés, gipszkartonozás, nyílászáró javítás esetén. A téli krízis kezeléssel kapcsolták össze ezt a tevékenységet a Jelenlét program munkatársai, és 25 rohodi családot érintett.

A fentiek mellett további tevékenységgel is segítették a rohodi családok lakhatási problémáinak megoldását. 2 db kályhát vásároltak és adtak át arra rászoruló családoknak, valamint 2 bejárati ajtót szereztek be és 2 családi házhoz tető anyagot vásároltak. Ezekben az esetekben a családok aktívan vettek részt a javítási munkálatokban.

A Jelenlét program pályázatot írt ki a rohodi ingatlanok komfortfokozatának növelése érdekében: Ennek keretében 2020 tavaszán 2 tető javításához tudtak anyagot biztosítani, illetve 2021 tavaszán 2 kerítés, és 3 ereszcsonna javításában segítettek.

A Jelenlét program működtetője, a Baptista Szeretetszolgálat írta ki a lakosoknak a pályázatot. A pályázatban meghatározták a feltételeket: tulajdonjogi igazolás volt szükséges (legalább 50 %-ban kellett az igénylőnek tulajdonosnak lennie), életvitelszerűen ott kellett, hogy éljen, rászorultsági nyilatkozatot kellett írni, és saját humán munkaerőt kellett beletenni a házfelújításba, erről is kellett nyilatkozni, és ezt be is kellett tartani. A lakóingatlan környezetének rendbetétele is feltétel volt, ezt ellenőrizte is a Szeretetszolgálat. A felújítási folyamatokról fotódokumentáció is készült.

2022-ben újra pályázhatott a település lakossága, hasonló feltételekkel. A jövedelmi viszonyokat vette figyelembe a Szeretetszolgálat, és ezúttal a kéményfelújítás is bekerült az ereszcsonna és a kerítés felújítás mellé támogatási lehetőségként. Szakembert és az anyagot is biztosította a Baptista Szeretetszolgálat támogatás keretében. Ez a támogatás is diagnózis alapú támogatás volt, és az eredménye 2 csatorna 2 kerítés, 2 kémény felújítása lett a településen.

Mint érzékelhető ez a pályázati konstrukció jól működött, és azóta az ingatlan felújítással kapcsolatos jelzések is gyakrabban érkeznek a lakosság részéről, főként az ereszcsonna felújítása miatt.

A rohodi Jelenlét programban a házfelújítások mellett fontos szempont a ház környezetének rendben tartása, illetve ennek elősegítése a rohodi háztulajdonosok körében. Rohodon 4 éve meg a kiskert program, és évről évre nő a bevont rohodi lakosok száma:

2020-ban 25 főt,

2021-ben 50 főt,

2022-ben 80 főt vontak be a programba.

A kiskert programban vetőmag csomagokat osztanak, valamint kölcsönözhető kézi kerti szerszámokat tudnak biztosítani a programban résztvevőknek. A program sikeres, a lakosok megfelelően és hatékonyan használják fel a program adta lehetőségeket.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

Rohod Község Önkormányzata képviselő testületének 19/2007. (XII.18.) született egy rendelete az első lakáshoz jutók önkormányzati támogatásáról. Ezzel a juttatással a rohodi önkormányzat támogatta a településen letelepedő fiatalokat, Rohodon lakást vásárlókat. Ez az összeg Kb 30.000.-Ft volt, de az elmúlt néhány évben már nem volt erre az összegre sem az önkormányzatnak kerete.

A rohodiak a gyermeküket a helyi óvodába íratják be, azaz nem viszik a 3-6 év közötti gyermeküket más településre. Az általános iskolával már kicsit más a helyzet. Néhány család Vajára és Baktalórántházára, a református általános iskolába hordja át az általános iskoláskorú gyermeküket.

A településen belüli mobilizáció eddig is zajlott a településen, melynek eredményeképpen elmúlt években kialakult a település vegyes lakhatási képe. A roma családok szétszóródva élnek a településen, azaz eddig sem merült fel sem az önkormányzat, sem a magyar lakosság részéről a belső mobilizáció korlátozása, illetve az ellenzése.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- A bérlakásfejlesztésekkel szemben fenntartásai vannak (mivel eredendően konfliktusforrást lát benne), de ha kontrollálhatja, hogy hol és kik számára valósul meg, illetve a település egésze számára is látja az előnyét, akkor esetleg érdekeltté tehető benne; Fő szempont, hogy ne az egyébként is forráshiányos önkormányzatnak kelljen a forrásokat előteremteni egy esetleges bérlakás programra.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

A településen a Belügyminisztérium közfoglalkoztatási adatai szerint a regisztrált álláskereső száma fokozatosan csökkent, viszont 2022. első negyedében ez a szám a 2021-hez képest a duplájára emelkedett.

Az önkormányzati közfoglalkoztatási programban a közfoglalkoztatottak zöldséget termesztenek, amit a lakosság számára értékesítenek. A közmunkaprogram keretében különböző tanfolyamok indultak: takarító, kőműves, parkgondozó, akik a település köztereit és intézményeit újítták fel. A közfoglalkoztatottak száma a 2016 óta fokozatosan és folyamatosan csökken. A regisztrált álláskereső száma 2021-hez képest 2022 első negyedében a duplájára ugrott.

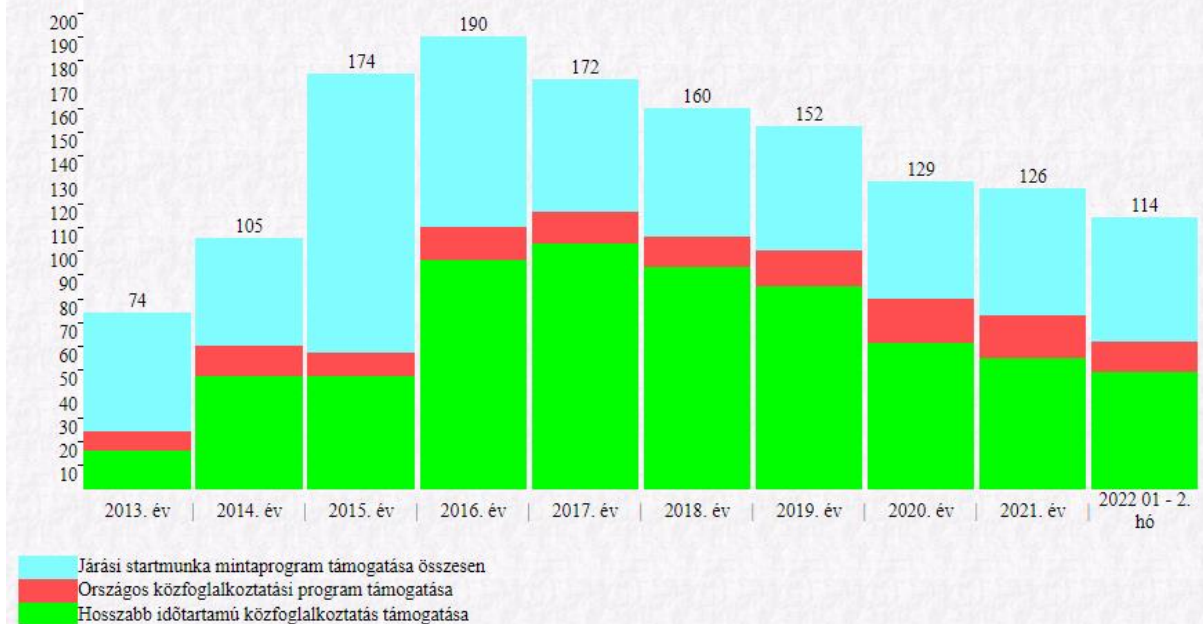
Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *										
Rohod Szabolcs- Szatmár-Bereg megye Baktalórántházai járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022 01 - 2. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatá s támogatása	16	47	47	96	103	93	85	61	55	49

Országos közfoglalkoztatási program támogatása	8	13	10	14	13	13	15	19	18	13
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	50	45	117	80	56	54	52	49	53	52
-- Mezőgazdaság	-	0	4	7	7	6	7	8	10	10
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-- Szociális jellegű program	50	45	113	73	49	48	45	41	43	42
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	75	105	174	190	172	159	151	129	126	114
Közfoglalkoztatási mutató	8,61%	12,25 %	20,05 %	22,30 %	19,89 %	18,47 %	17,32 %	14,92 %	14,53 %	13,15 %
Ellátásban nem részesülő álláskereső száma zárónapon	116	108	83	50	45	43	47	57	39	66
Álláskeresői ellátásban	8	10	8	12	13	15	14	20	17	47

részesülő álláskereső száma zárónapon											
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskereső száma zárónapon	108	82	66	73	69	70	63	32	36	82	
Regisztrált álláskereső száma zárónapon	232	200	157	135	127	128	125	108	92	195	
-- Ebből tartós álláskereső	106	84	54	46	41	42	36	20	8	41	
Nyilvántartott álláskereső relatív mutatója	26,75 %	23,20 %	18,05 %	15,91 %	14,72 %	14,84 %	14,25 %	12,53 %	10,62 %	22,49 %	
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	868	861	867	851	863	862	874	863	867	867	
	1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%	
	11%	12%	13%	14%	15%	16%	17%	18%	19%	20%+	

<http://kozfoglalkoztatas.bm.hu/>

Közfoglalkoztatottak átlagos létszám adatai (fő);

<http://kozfoglalkoztatas.bm.hu/>

A településen néhány vállalkozó 10 – 15 főt állandóan foglalkoztat. A mezőgazdasági vállalkozók – gyümölcsstermesztéssel - szezonális munka keretében foglalkoztatják a helyi lakosok jelentős részét. Ez a szezonális munkából élőknek, főként iskolakezdés előtt jelent nagy segítséget.

A leggyakoribb idény jellegű mezőgazdasági munkák, a dohányművelés, gyümölcsszedés. A szomszéd városba Vajára is többen járnak át az ottani gyárakba és üzemekbe dolgozni (éti csiga-, zöldség-, gyümölcs feldolgozó, konzervdoboz gyártó üzem, léüzem). De vállalnak munkát Apagyon a savanyító üzemben, valamint Mátészalkán a szemüveglencse gyárban. Nyírbátorban is fogad öt nagy multinacionális cég (Rosenberger, Diehl, Coloplast, Farmol, Unilever) munkavállalókat, többek között Rohodról is.

A foglalkoztató üzemek, gyárak közül több is céges autóbust biztosít a munkába járáshoz. Ezek, ahogy a környék összes településére, úgy Rohodra is bejárnak. Ezzel a lehetőséggel ugyanakkor nem mindenki tud élni, vannak, akik végül feladják a rendszeres műszakos munkába járást és inkább a faluban lévő közfoglalkoztatásba kerülnek be, vagy egyéb alkalmi munkák révén próbálnak megélhetéshez jutni. Az elsődleges munkaerőpiacon elérhető jövedelem kb. a duplája a közfoglalkoztatási bérnek, azonban sokak véleménye az, hogy a több műszak és rendszeres ingázás miatti többlet terhek nem térülnek meg a magasabb fizetés által.

A fejezet következtetései

Családtípus	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	5
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	100
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	60

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

A lakásállomány jellemzői Rohodon a 2011-es népszámlálási adatok alapján

Lakásállományi jellemzők	KSH adatok
Lakásszám (2011)	446
Üres lakások száma (2011)	30
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	172
Lakásszám a szegregátumban (2011)	64
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	172
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	106
Lakások száma (2019)	442
WC nélküli lakások száma (2019)	80
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	38
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	3900000 Ft
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	19

Rohodon új építésű lakóházat a KSH adatai szerint 2012-ben és 2014-ben is adtak át. A lakások 88,57%-a be van kötve a vezetékes ivóvíz hálózatra, és 76,46 % a csatornahálózatra rákötött lakások, házak aránya. Amíg az ivóvíz hálózatra rákötött lakások aránya elmarad mind a járási (91,59 %), mind az országos átlagtól (95,16 %), a csatornahálózatra bekötött lakások aránya viszont majdnem eléri az országos átlagot (80,62%), és a járásit (52,31 %) pedig messze meghaladja. A csatornahálózat tekintetében a település a legjobb helyzetű 5 között van a járásban.

A 2011. évi adatok szerint az ivóvíz-hálózatba bekapcsolt lakások száma 401 db, a közcsatorna-hálózathoz pedig 311 lakóház van bekapcsolva.

Az elektromos áram szinte minden lakásban elérhető, viszont a lakosok jövedelmi helyzetének folyamatos romlása miatt egyre több háztartásban az előrefizetős mérőóra felszerelése mellett dönt a szolgáltató. Ez jó megoldás a nehéz anyagi helyzetbe került, díjhátralékos

fogyasztóknak, mivel ezzel a mérőórával meg tudják akadályozni a tartozásuk további növekedését. Jelenleg kb. 30 ilyen mérőóra működik a településen.

A lakásállomány helyzete

A településen 435 lakás található. Ez a szám az évek alatt nem növekedett. A településen legutoljára 2014-ben volt új építésű lakás látható a KSH statisztikájában. Rohodon nincs életveszélyes lakás, viszont a lakások 1 %-ban az egészségre károsak a körülmények. A félkomfortos lakások aránya a jegyzői becslés szerint 5 % (ez lényegesen alacsonyabb, mint amit a KSH adatok mutatnak), míg komfort nélküli a lakásoké 1 % (ez is). A településen igénybe vehető, vagy már lakott szociális bérlakás nincs. Rohod vegyes képet mutat a lakhatás szempontjából. A hátrányos helyzetű családok elszórva élnek a településen, nem telepszerűen.

A jelentős munkanélküliség miatt kevés fiatal pár telepedik le a községben. A mégis itt letelepedők sem építkeznek már, hanem használt lakást vásárolnak, és a lehetőségeikhez mérten, illetve a lakástámogatási lehetőségeket igénybe véve rendbe hozzák azokat.

Amennyiben eladóvá válik egy ingatlan a településen az rövid időn belül megvételre kerül. A házakat reális áron tudják eladni és megvásárolni. Különösebb felhajtó vagy lehúzó erő nem befolyásolja a rohodi ingatlanárakat.

Bérlakás-állomány

Az önkormányzatunknak nincs bérlakás állománya. Ennek oka az anyagi forrás hiánya. Nincs az önkormányzatnak megtakarítása, így nem tud bérlakás állomány beruházásba kezdeni.

Szociális lakhatás

Sajnos nem tudnak biztosítani szociális lakhatást a rászorultaknak, mert az önkormányzatnak nincs saját forrása, bevételeit már évek óta nem tudja növelni, és feladatalapú támogatást sem kapnak ilyen célra.

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Rohodon nincsenek ilyen lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanok.

Elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A hajléktalanságra vonatkozóan nem készült felmérés a rohodi önkormányzat részéről, de az önkormányzat népeesség nyilvántartása szerint a településen nem tartanak nyilván hajléktalan személyt.

Lakhatást segítő támogatások

A települési támogatás tekintetében a kérelmezők és a jogosultak száma a gazdasági válság, valamint a jövedelemhatár megemelése következtében jelentősen emelkedett. Jelenleg 20 feletti háztartás részesül ebben a támogatási formában. Ez a támogatás eredetileg a lakások közüzemi számláinak a csökkentésére szolgál, viszont a nehéz anyagi körülmények miatt ez is a családi jövedelembe folyik be, így inkább a megélhetést segíti, mintsem a háztartások közterheit.

Rohodon a családok többsége fával fűt, de vannak gázfűtésű házak is. Az önkormányzatnak és a Jelenlét programnak is van tűzifa programja. A két oldalról érkező mennyiség elég szokott lenni arra, hogy legalább egy szobát tudjanak fűteni a rászoruló családok a hideg időszakban.

Szociális bérlakások kialakítása elsősorban a rohodi fiatalok helyben tartását, és a nagy családtól történő szétköltözésüket segítené. 3-5 bérlakás lenne ideális Rohodon. A Jelenlét program munkatársa szerint ennyi bérlakás esetén lenne körforgás, és tudnák a bérleti díjat is fizetni a bérlők.

A több generációt magában foglaló családon belül számos konfliktus kialakul, ezért a szociális bérlakás is megoldás lehet arra, hogy a zsúfoltan élő nagyobb családok szétköltözzenek. A helyben történő mobilitás megoldás lehet a családi konfliktusos helyzetben is. Így az elköltözők is maradhatnak a településen, és az érintett gyermekek továbbra is az általuk ismert óvodába, iskolába járhatnának továbbra is.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	2
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	9

nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	90
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	30

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Rohodon nincs szegregátum, a hátrányos helyzetű családok elszórva élnek a településen. A Petőfi és az Alkotmány utca az, ahol több roma család él, és akik a helyi Jelenlét program főbb célcsoportjai.

Rohod szegénységben élő lakosainak jövedelmének jelentős részét, különösen az ősztől tavaszig terjedő időszakban a szociális juttatások, és a gyermekek után járó ellátások teszik ki.

A rohodi hátrányos helyzetű lakosok anyagi helyzete nemcsak az alacsony jövedelem, hanem a felhalmozott közüzemi tartozások, és az egyéb tartozások (kisbolti hitelek, családtagoknak tartozások, végrehajtóhoz átkerült lakáshitelek, gyorskölcsönök) miatt is folyamatosan romlik, és adósságkezelési szempontból is nehezen kezelhető.

A munkaerőpiaci szempontból inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő alacsony iskolai végzettségűek, megváltozott munkaképességűek és romák. A foglalkoztatottság alacsony arányának okai a helyben elérhető munkahelyek hiánya mellett az aluliskolázottság, a motiváció és a mobilitás hiánya, valamint a belenyugvó alkalmazkodás az alacsony életszínvonalhoz.

Rohod elhelyezkedése lehetővé tenné a nyílt munkaerőpiac elérését, de a nehezen mozduló, a napi szoros munkavállalói rutint nehezen bíró férfiak sokszor választják inkább az alacsony jövedelmet biztosító közfoglalkoztatást, mint a napi ingázással járó munkavállalást. A nők ingázó munkavállalását a gyermekekről való napi gondoskodás akadályozza, így ők még

nehezebben tudnak kitörni a közfoglalkoztatásból. A magasabb társadalmi státuszú családokban élő tovább tanuló fiatalok, mint ahogy sok hasonló szabolcsi településről, elköltöznek és az értelmiségi fehérgalléros munkát biztosító nagyobb városokban telepednek le.

A jövedelmi korlátok miatt a családok lakhatási helyzete számos esetben nem megfelelő. A leromlott állag felújítását nehezen tudják önerőből megoldani. A rohodi Jelenlét programban, amelyet a Baptista Szeretetszolgálat működtet, az elmúlt években több alkalommal volt lehetősége a rohodi lakosoknak pályázni kisebb felújításokra pl. nyílászáró cserére, kémény és ereszcsonna javítására. A jelenlét program emellett szükség esetén bútor és egyéb lakásfelszerelési adományokat is biztosít az arra rászoruló családok számára.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
Lakástípusok					
azonnali életveszélyt jelentő lakás	2	0	0	2	2
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	3	6	0	9	9
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)	0	84	30	114	114
olyan lakás, amit érdemes felújítani,	0	16	30	46	46

modernizálni					
Adott családtypusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	5	100	60	162-165	162-171
Az adott családtypusba tartozó családok száma összesen	5	100	60	162-165	162-171

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutató nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

Rohodon nincsenek nagyon leromlott állapotú ingatlanok, felújításra szoruló természetesen több is. Az alacsony jövedelmű családok esetében az emelkedő építőanyag árak mellett nagy kihívást jelent az állagmegóvás, és a leromlott ház alkotóelemeinek cseréje. A Jelenlét program tudott eddig abban segíteni, hogy az anyagot, az eszközöket biztosítsa, és a munkaerőt a helyi lakosoknak kellett hozzátenni. Ezt a jó gyakorlatot mindenképpen érdemes és szükséges folytatni, amelynek a Jelenlét program adhat a továbbiakban is keretet, mivel a helyi önkormányzat erre nem tud forrást biztosítani.

A lakhatási programok, támogatások igénybevételét, de sok esetben a legális munkavállalást leginkább az eladósodás akadályozza. Ezeket a helyzeteket is a Jelenlét program igyekszik kezelni, azaz szociális ügyintézkést végez, adósságot kezel.

A szociális bérlakások létjogosultságát az adná, hogy csökkenhetne az egy háztartásban élő családok száma. Az alacsony jövedelmi viszonyok miatt előfordul, hogy 2 vagy 3 generáció is él együtt, ami a hely szűkössége miatt számos konfliktushoz vezethet. Az ilyen konfliktusok alkalmanként eszkalálódnak, így előfordulhat, hogy egy-egy család anyaóvóba, vagy

Családok Átmeneti Otthonába kényszerül ideiglenesen. A zsúfoltság enyhítését, a családok szétköltözését segítené néhány szociális bérlakás kialakítása a településen. Ez a lakhatási forma nem volt jelen eddig Rohodon, ezért, ha sor kerülne szociális bérlakások kialakítására, akkor azt mindenképpen meg kell, hogy előzze a lakosság érzékenyítése, és a bérlakás használati szempontrendszerének transzparens megalkotása.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A lakhatási beavatkozási terv főbb lépései Rohodon:

- A hátrányos helyzetű családok adósság és jogi problémáinak kezelése.
- A rohodi hátrányos helyzetű lakosok lakásfelújításhoz kapcsolódó képességeinek fejlesztése (barkács kör működtetése).
- A munkaerőpiaci kompetenciák fejlesztése, az alacsony jövedelmű, főként közfoglalkoztatásban dolgozó munkavállalók legális és nyílt munkaerőpiacra történő kivezetése.
- A rohodi leromlott állagú ingatlanok felmérése.
- Az egyéni tulajdonban lévő leromlott ingatlanokon állagjavítási munkálatok elvégzése, a tulajdonosok tevőleges bevonásával.
- A folyamatos karbantartási munkálatok elvégzése a tulajdonosok által az érintett ingatlanok esetében.
- A lakhatási beavatkozással érintett családok mentorálása, szociális munkával történő támogatása.
- Az igények és a lehetőségek alapján szociális bérlakások kialakítása, a rohodi bérlakás program elindítása, a szociális bérlakás igénylés szempontrendszerének kidolgozása.
- A rohodi szociális bérlakás program bérlői szabályrendszerének folyamatos gondozása, aktualizálása.

- A bérlakás programba bevont családok mentorálása, a helyi Jelenlét program szolgáltatásaiba és programjaiba történő bevonása.

Az alábbi táblázat a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján hitelesen nem kitölthető.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	0			0
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	2	0	0	2
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	2	0	0	2
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	0	0	0	0
Olyan család költözik be, akinek az előző	1	0	0	1

lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen	5	0	0	5

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.

Felhasznált irodalom:

Baptista Szeretetszolgálat: Települési szociális diagnózis - Rohod